

HUS Diagnostiikkakeskus, Kliininen mikrobiologia, Bakteriologia

HUSRES HERKKYYSTILASTOT 2023

Jesper Kivelä, LT, erikoistuva lääkäri

Suvi Korhonen, FT, sairaalamikrobiologi

Sanna Mononen, LL, erikoistuva lääkäri

Reetta Sihvonen, FT, sairaalamikrobiologi

Sisällysluettelo

<u><i>Staphylococcus aureus</i></u>	5
<u>Streptokokit</u>	6
<u><i>Streptococcus pneumoniae</i></u>	7
<u><i>Enterococcus faecalis & faecium</i></u>	8
<u><i>Pseudomonas aeruginosa</i></u>	9
<u><i>Acinetobacter</i> spp. ja <i>Stenotrophomonas maltophilia</i></u>	10
<u><i>Enterobacterales</i>, veriviljelykannat</u>	11
<u><i>Enterobacterales</i>, virtsaviljelykannat</u>	12
<u>ESBL <i>Escherichia coli</i> –bakteremiat</u>	13
<u>ESBL <i>Escherichia coli</i></u>	14
<u>CPE</u>	15
<u><i>Salmonella</i> spp.</u>	16
<u><i>Haemophilus influenzae</i> ja <i>Moraxella catarrhalis</i></u>	17
<u><i>Neisseria gonorrhoeae</i></u>	18
<u><i>Mycobacterium tuberculosis</i></u>	19
<u>Moniresistentti <i>Mycobacterium tuberculosis</i></u>	20

HUSRES 2023

- HUSRES-raportti perustuu HUS Diagnostiikkakeskuksen vuoden 2023 herkkyystietoihin, jotka on kerätty Whonet-tietokannan avulla.
- Herkkyystulkinnat perustuvat pääasiassa EUCAST-standardin herkkyystulkintarajoihin, joista on tarkempaa tietoa EUCASTin sivuilla: <http://eucast.org/>
- Tulokset esitetään pääsääntöisesti resistenttien (R) kantojen prosenttiosuuksina.
- Bakteerikannat on eristetty pääsääntöisesti HUS-alueen sairaala- ja avohoitopotilailta. Tilasto ei sisällä Kymenlaakson tai Etelä-Karjalan aluetta.
- Aiemmat HUSRES-raportit: https://huslab.fi/ohjekirjan_liitteet/mikrobiologian_ohjeet/mikrobiologian_tilastoja/

SIR-MÄÄRITELMÄT

- S - Herkkä, Standardi annostus: Mikrobi saa luokituksen Herkkä, Standardi annostus*, kun terapeutinen hoitovaste on todennäköinen lääkkeen standardi annostuksella.
- I – Herkkä, Iso annostus: Mikrobi saa luokituksen Herkkä, Iso annostus*, kun terapeutinen hoitovaste on todennäköinen mikäli lääkkeen konsentraatiota infektiokokkeissa voidaan nostaa.
- R – Resistentti: Mikrobi saa luokituksen Resistentti kun on todennäköistä, että lääkkeen isollakaan annostuksella ei tulla samaan terapeutista hoitovastetta vaan hoito todennäköisesti epäonnistuu.
- *Annostuksella tarkoitetaan sitä miten lääkkeen annostusmuoto, annoksen määrän nostaminen, annostuksen tihentäminen, infuusioajan pidentäminen, lääkkeen jakautuminen ja erityis vaikuttavat lääkkeen konsentroitumiseen infektiokokkeeseen. Herkkyystulkintaluokat S, I ja R on määritetty niin, että luokituksen I saava lääke on yhtä lailla käytettävissä kuin luokituksen S saava lääke, mutta vaatii ison annostuksen.
- Katso SIR-määritelmiin perustuvat annostukset [”Dosages” EUCASTin sivuilla](#) tai [”Annostukset” NordicAST:n sivujen](#) Suomi-käännöksessä.

Staphylococcus aureus 2022-2023 (%R)

1 kanta/potilas, MRSA-seulontoja ei sisällytetty

Veriviljely			Märkäviljely		
	2022	2023		2022	2023
Kloksa/ Flukloksasilliini	3	5	Kloksa/ Flukloksasilliini	5	5
Klindamysiini	6	10	Klindamysiini	8	10
Levofloksasiini	3	5	Levofloksasiini ^a	16	26
Fusidiinihappo	6	5	Fusidiinihappo	8	7
Sulfa-trimetopriimi	0	0,1	Sulfa-trimetopriimi	0,1	0,2
Rifampisiini	0,0	0,3	Rifampisiini ^b	0,5	0,9
Doksisykliini	2	3	Doksisykliini ^c	4	4
Linetsolidi	0	0	Linetsolidi ^d	0	0
n	666	684	n	7161	8255

2022	2023
a n=808	a n=851
b n=624	b n=680
c n=7157	c n=8253
d n=623	d n=680

Streptokokit 2022-2023 (%R)

Veri- ja märkäviljelykannat, 1 kanta/potilas

	<i>S. pyogenes</i>		<i>S. agalactiae</i>		C-ryhmä		G-ryhmä		S. anginosus-ryhmä	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Penisilliini	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kefaleksiini	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
Klindamysiini	5	5	15	16	6	3	13	14	11	10
n	1558	921	993	881	314	252	989	849	965	982

Streptococcus pneumoniae 2022-2023 (%R)

1 kanta/potilas, veri- ja märkäviljelykannat

	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	≥5-vuotiaat	≥5-v.	<5-vuotiaat	<5-v.	Veri	Veri	Märkä	Märkä
Penisilliini R	0,3	0	0	0	0,6	0	0	0
Penisilliini I*	11	10	15	16	8	6	13	16
Keftriaksoni R	0	0	0	0	0	0	0	0
Keftriaksoni I	1	0	1	0	1	1	1	1
Kefuroksiimi	4		3		3	2	3	1
Klindamysiini	13	13	15	7	13	16	14	10
Doksisykliini	17	15	15	14	18	17	19	14
Sulfatrimetopriimi	10	9	17	7	10	13	12	7
Levofloksasiini					0	0		
Moksifloksasiini					1	5		
n	323	241	71	44	173	120	234	177

*Penisilliini I-tuloksen tulkinta: pneumoniaa aikuisannoksella 4 milj. IU (2,4 g) x 6 hoidettaessa tulkitaan S, meningiittiä hoidettaessa tulkitaan R.

Enterococcus faecalis & faecium 2022-2023 (%R)

1 kanta/potilas

	<i>E. faecalis</i>						<i>E. faecium</i>					
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	märkä	märkä	veri	veri	virtsa	virtsa	märkä	märkä	veri	veri	virtsa	virtsa
Ampisilliini	0	0	0	0	0	0	73	76	72	69	87	86
Imipeneemi	0,6	0	0,7	0			77	81	74	75		
Pip/taz	0	0	0	0			78	80	70	69		
Linetsolidi	0	0	0,7	0	0	0	0,6	0	0	0	0	0
Vankomysiini	0	0	0	0	0	0	0,6	0,6	0	0	0	0
Genta (kork-ast.)			7	2					4	5		
Levofloksasiini					9	11					90	88
Nitrofurantoiini					0	0						
n	344	272	135	96	2914	2535	168	154	54	62	426	332

Pseudomonas aeruginosa 2022-2023 (%R)

Veri- ja märkäviljelykannat, 1 kanta/potilas

	2023	2022
Keftatsidiimi	2	2
Meropeneemi	1	3
Piperasilliini-tatsobaktaami	2	3
Tobramysiini	0,6	0,5
Kefepiimi*	6	
Siprofloksasiini	4	7
n	992	865

*n=113

Sairaalahygieenisesti merkittäviä ns. PseuMDR –kantoja, joilla on karbapenemaasigeeni löytyi seulonta- ja virtsaviljelyt mukaan lukien 1 kpl.

Acinetobacter spp. & Stenotrophomonas maltophilia 2022-2023 (%R)

Veri- ja märkäviljelykannat, 1 kanta/potilas

<i>Acinetobacter</i>	2023	2022
Mero	5	4
Tobra	8	6
Levo	8	6
Sulfa-trim	5	6
n	92	80

Sairaalahygienisesti merkittäviä MDR *Acinetobacter* -kantoja löytyi seulonta- ja virtsaviljelyt mukaan lukien 11 kpl.

<i>S. maltophilia</i> *	2023	2022
Mero	R	R
Tobra	R	R
Sulfa-trim	1,8	0
n	111	103

* Sulfametoksatsoli-trimetopriimi on *S. maltophilialle* ainoa antibiootti, jolle EUCAST on asettanut lajikohtaiset tulkintarajat.

Enterobacterales veriviljelykannat 2022-2023 (%R)

1 kanta/potilas

	n	CXM		CRO		TZP		TOB		CIP		SXT		MEM		ETP	
		2023	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
<i>E. coli</i>	1185	14	13	7	7	6	6	5	5	12	11	20	20	0,1	0	0,1	0,1
<i>K. pneumoniae</i>	248	9	8	5	4	11	16	5	3	7	7	13	13	0	0	0,4	0,5
<i>K. oxytoca</i>	70	9	10	3	8	4	8	0	1	0	4	4	7	0	0	0	0
<i>E. cloacae</i> ¹	96	R	R	14	25	12	25	0	4	1	6	1	12	0	0	5	7
<i>P. mirabilis</i>	49	0	2	0	0	0	2	2	6	6	8	43	43	0	0	0	0
<i>Citrobacter spp.</i> ¹	36	R	R	0	8	8	13	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
<i>S. marcescens</i> ¹	74	R	R	5	7	5	13	10	13	3	1	15	9	0	0	0	0

CXM; kefuroksiimi, CRO; keftriaksoni, TZP; piperasilliini-tatsobaktaami, TOB; tobramysiini, CIP; siprofloksasiini, SXT; sulfametoksatsoli-trimetopriimi, MEM; meropeneemi, ETP; ertapeneemi

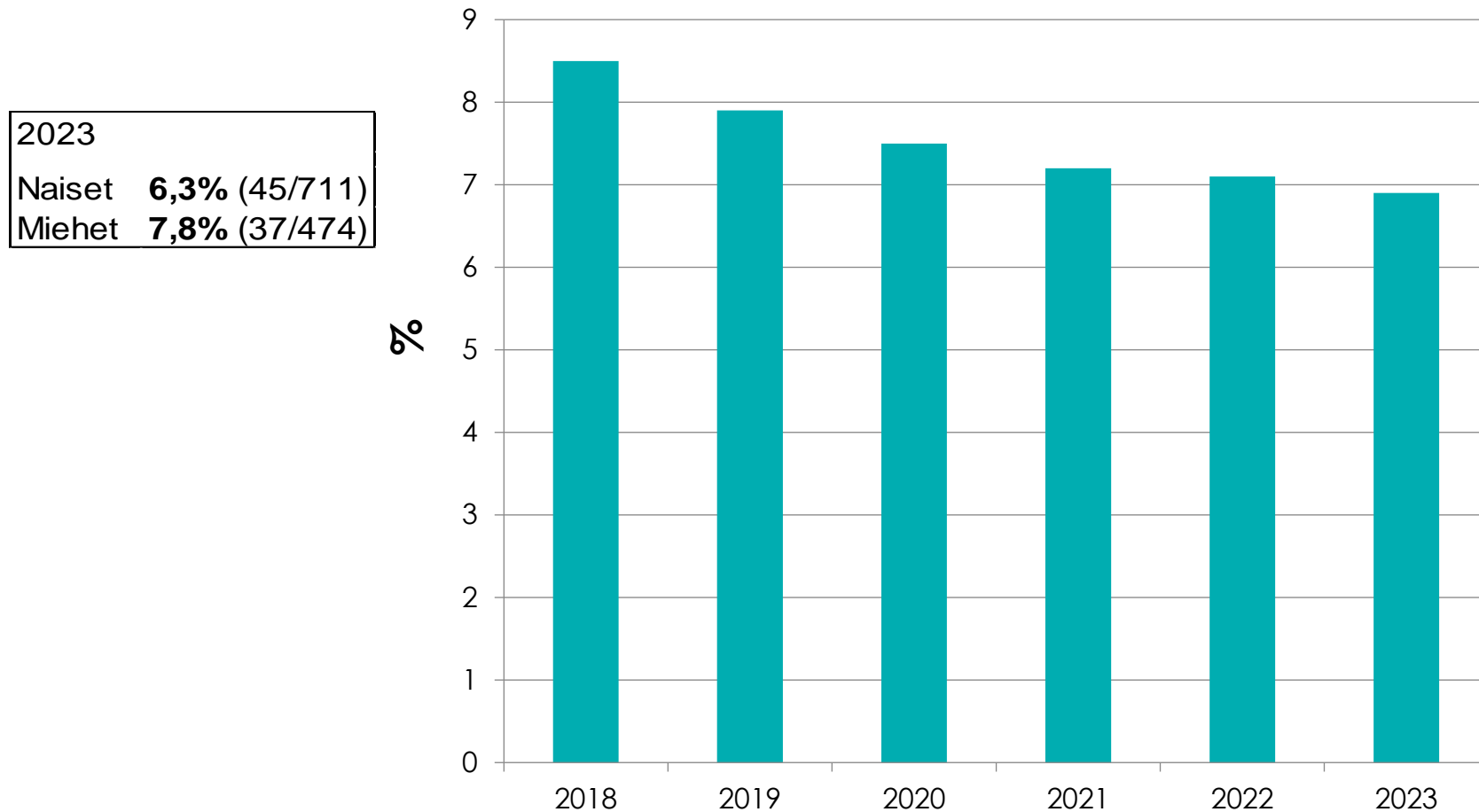
¹ Monoterapiaa keftriaksonilla tai keftatsidiimilla ei suositella kyseisen bakteerin aiheuttamissa infektoissa

Enterobacterales virtsaviilijelykannat 2022-2023 (%R)

1 kanta/potilas

	<i>E. coli</i>	<i>K. pneumoniae</i>	<i>Citrobacter</i> spp.	<i>Enterobacter</i> spp.	<i>K. oxytoca</i>	<i>P. mirabilis</i>
	2023 / 2022	2023 / 2022	2023 / 2022	2023 / 2022	2023 / 2022	2023 / 2022
Nitrofurantoiini	0 / 0					
Pivmesillinaami	2 / 2	4 / 4			5 / 7	7 / 10
Trimetopriimi	18 / 17	13 / 13	7 / 7	8 / 7	6 / 5	34 / 38
Siprofloksasiini	8 / 8	4 / 4	2 / 2	2 / 2	1 / 2	3 / 2
Kefuroksiimi	6 / 6	7 / 6	R / R	R / R	10 / 10	2 / 1
n	25486 / 22503	3387 / 2912	1289 / 1044	1197 / 1057	948 / 866	846 / 753

ESBL *E. coli* -bakteremiat* 2018-2023

ESBL= Laajakirjoista, 3. polven kefalosporiinia hajottavaa beetalaktamaasia tuottava kanta.

* prosenttiosuus kaikista *E. coli* -bakteremioista

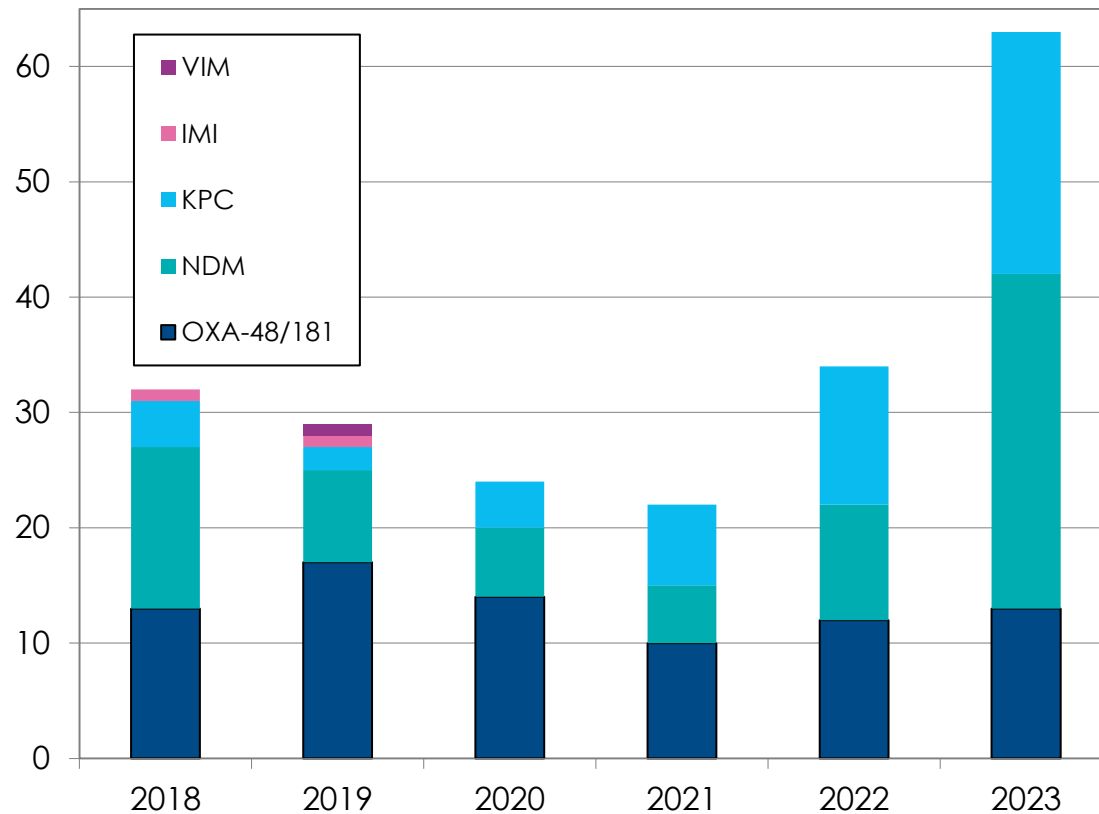
ESBL *E. coli* 2021-2023 (%R)

Kaikki näytelaadut, 1 kanta/potilas, ESBL-seulontoja ei sisällytetty

	2021	2022	2023
Siprofloksasiini	58	59	58
Tobramysiini	21	26	24
Sulfatrimetopriimi	51	57	54
Trimetopriimi	51	57	54
Nitrofurantoiini	2	2	1
Fosfomysiini	4	3	2
Meropeneemi	0	0	0^a
Ertapeneemi	1	1	0,5
Pivmesillinaami	3	5	3
Piperasilliini-tatsobaktaami	6	12	15^b
n	1 076	797	1072

^a n=92, ^b n=91

CPE 2018-2023 (n)

CPE=
 karbapeneemejä
 hajottavaa
 entsyymiä
 tuottava
 enterobakteeri

2023: Yhteensä 50 potilasta (yksittäisillä potilailla oli useampi eri bakteerilajia oleva CPE-kanta tai CPE-kanta, jolla oli kaksi eri karbapenemaasigeeniä).

Salmonella spp. 2021-2023 (%R)

Kaikki näytelaadut, 1 kanta/potilas

	2021	2022	2023
Ampisilliini	21	18	15
Keftriaksoni	1	1	1
Siprofloksasiini	10	16	21
Sulfatrimetopriimi	4	5	4
n	105	164	166

H. influenzae & *M. catarrhalis* 2022-2023 (%R)

Kaikki näytelaadut, 1 kanta/potilas

	<i>H. influenzae</i>			<i>M. catarrhalis</i>	
	2023	2022		2023	2022
Ampisilliini	34	32		R	R
Amoks-klavu	17	17		1	0
Doksisykliini	2	2		2	0
Levofloksasiini	2	3		2	3
Sulfatrimetopriimi	24	27		6	1
n	552	422		170	119

Neisseria gonorrhoeae 2021-2023 (%R)

1 kanta/potilas

	2021	2022	2023
Siprofloksasiini	53	54	61
Keftriaksoni	0	0	0
Atsitromysiini^a	4	16	11^b
n	207	310	520

- ^a*N. gonorrhoeae*lle ei ole lajikohtaisia herkkyystulkintarajoja atsitromysiinille. S/R-tulkinta tehdään käyttäen tulkintarajaa ECOFF 1 µg/ml.
- ^b Korkea-asteisesti (MIC ≥ 256 µg/ml) atsitromysiinille resistenttien kantojen osuus oli 1 % vuonna 2023.

Herkkyudet määritetty ECDC:n EURO-GASP-herkkyysseurannan kriteerit täyttävällä gradienttitestimenetelmällä.

Mycobacterium tuberculosis 2018-2023 (%R)

1 kanta/potilas

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rifampisiini	2	3	0	4	8	4
Isoniatsidi	5	14	15	13	9	16
Streptomysiini	6	12	12	13	14	13
Etambutoli	1	2	2	2	8	7
Pyratsiiniamidi	5	4	6	11	11	4
n	84	101	67	47	66	45

Herkkyysmääritykset tehty kansallisessa referenssilaboratoriossa THL:ssa.

Moniresistentti *Mycobacterium tuberculosis* 2018-2023 (n)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
MDR	1	3	0	2	5	4
XDR	1	0	0	0	2	0
<i>M. tuberculosis</i>	84	101	67	47	66	45

Herkkyysmääritykset tehty kansallisessa referenssilaboratoriossa THL:ssa.

Taulukon määritelmät moniresistentille kannalle:

MDR: Resistenssi rifampisiinille ja isoniatsidille

XDR: Resistenssi rifampisiinille, isoniatsidille, aminoglykosidille ja fluorokinolonille

WHO:n 2021 päivittämä UUSI XDR-määritelmä:

resistenssi rifampisiinille, vähintään yhdelle fluorokinolonille ja bedakiliinille tai linetsolidille.

Uuden XDR-määritelmän mukaisia kantoja ei ollut vuonna 2023 yhtään.